

Na vsako objavo mora potniška blagajna, ko izda vozovnico, pritisniti postajni datumiški žig. Sprevidniki morajo ob pregledu vozovnice prebrskati tudi objavo. Ko se odda vozovnica v tujino, se odvzame tudi objava; zato naj izdajalec uradi objavo v dveh izvodih, tako da se lahko uporabi drugi izvod za povratek in da se na enem izvodu označi: »Velja za vožnjo tja« ali na drugem: »Velja za vožnjo nazaj«.

Tako je dajati olajšave do dne 1. aprila 1925.; po tem roku pa je treba postopati po predpisih o brezplačni in znižani vožnji na državnih železnicah, po katerih bodo dobivali državni uslužbenec, državni upokojenci in rodbinski člani olajšave na podlagi predpisanih legitimacij, ki morajo biti v tem roku izdelane. Po tem roku bodo smele ukoriščati objavo za vožnjo nazaj najdalje do konca meseca aprila 1925. edino osebe, ki so bile v tem času na potovanju.

Državni uradi morajo voditi glede objav za rodbinske člane aktivnih uslužbencev, upokojencev in njih rodbin točno evidenco o številu izdanih objav ter morajo, ko izračunajo izdelane legitimacije, v ustreznih rubrikah označiti, ali je ukorištili dotični rodbinski član ali upokojenec eno, dve ali tri potovanja.

**Direkcija državnih železnic v Ljubljani,**  
administrativno-pravni oddelek,  
dne 20. januarja 1925.; št. 60.701—VI—24.

—**Š Učiteljem, predsednikom volilnih odborov.** Dnevnic in povrnitev stroškov članom volilnih odborov. Okrajna glavarstva razpošiljajo sedaj predsednikom volilnih odborov okrožnico delegacije ministrstva financ, ki naznanja, da je minister za notranje zadeve v smislu člena 9. volilnega zakona določilo dnevnic članom glavnih volilnih odborov po Din 250, članom volilnih odborov na posameznih voliščih pa po Din 150. Nadalje pojasnjuje okrožnica način zaračunavanja ostalih stroškov, način likvidacije predjemov in končni račun. Okrožnico razpošiljajo okrajna glavarstva posameznih volišč in ne ona, v katerih okoliščini prizadejati stanujejo. — Dne 9. februarja 1925 ob 9. uri bodo pričeli poslovati glavni volilni odbori (čl. 76. volilnega zakona) za volitev v narodno skupščino, in sicer 1. za volilno okrožje Ljubljana-Novo mesto v Ljubljani v veliki dvorani na mestnem magistratu in 2. za mesto Ljubljana s Spodnjo Šiško v Ljubljani v mali dvorani na mestnem magistratu. Za mariborsko oblast v Mariboru. Vsi predsedniki volilnih odborov morajo v smislu čl. 75. zakona za volitve poslancev v narodno skupščino zapečaten zavoj, v katerem se nahajajo volilni spisi, prinesiti 9. februarja t. l. svojemu glavnemu volilnemu odboru.

—**Š Veljavnost meščanskošolskih spričeval.** Izpričevala 3. razreda meščanske šole odgovarjajo izpričevalom šole s predpisanim zaključnim izpitom v smislu zadnjega stavka člena 6. uradniškega zakona. Min. prosv. št. 64.352 od 27. novembra 1924.

—**Š Izplačilo povišic položajnih plač** se ne izvrši takoj zaradi tehniške strani (formalne), ker listi prinesejo napredovanje prej nego dojdejo dekreti na pristojna oblastva, ki likvidirajo izplačilo. S tem morajo prizadeti, ki se obračajo na nas glede izplačila, računati in pač malo potrpeti.

—**Š Upokožitev na podlagi člena 4. zakona o državnih uslužbencih.** O priliki upokožitve vseučiliškega profesorja Bazale v Zagrebu je razmotril o upravičenosti upokožitve na podlagi člena 4., točka 5., al. 2. zakona o državnih uslužbencih nek pravnik v zagrebškem »Obzoru«. Ta člen se glasi: »Državni uslužbenec ne sme biti, kdor javno izraža načela zoper obstoječe državne oblike ali načelo protipravne izpremembe državnega reda.« Sedaj nastane vprašanje, kdo ima po zakonu pravico in dolžnost, da presoja, ali ima kdo navedene lastnosti, ki ga izključujejo iz državne službe. Pri tem je treba razlikovati dvoje: 1. Kadar gre za osebo, ki še ni v državni službi in 2. kadar gre za osebo, ki je že v državni službi. Kadar gre za prvi primer, to je o aspirantu na državno službo, tedaj je jasno, da pripada po zakonu pravica in dolžnost za presojanje strokovne in moralne (politične) sposobnosti za državno službo ustavni, izvršilni oblasti, torej kralju na predlog pristojnega ministra, pristojnim ministrom in njihovim podrejenim organom »jure derivationis i delegationis« (čl. 52. zakona). Pri tem poslu delajo naštetih izvršilni organi državne oblasti, v kolikor niso vezani s posebnimi zakonitimi odredbami, po svojem svobodnem prepričanju (liberum arbitrium), noseč za čin svobodnega prepričanja polno politično odgovornost. Toda drugače je treba postopati pri osebi, ki je že v državni službi. Kakorkoli se pojmuje javnopravni odnos državnega uslužbenca napram državi oblasti (bolj liberalne ali bolj konservativne) je za vsakogar jasno, da postane vsak državni uslužbenec, kadar stopi v državno službo, subjekt odrejenih pra-

vic in dolžnosti. Vsak državni uslužbenec torej, ki stopi v državno službo, ima pravico, da ostane v službi, njegov služba preneha po zakonu, razen po njegovi lastni volji, le v sledečih primerih: 1. po razsodbi rednega ali disciplinskega sodišča; 2. po sili zakona (taksativno je naštetih 11 primerov) in 3. s smrtjo. Četrtega vzroka ni, po katerem bi proti volji državnega uslužbenca mogla po zakonu prenehati njegova služba, niti za onega, ki »izraža načela zoper obstoječe državne oblike ali načelo protipravne izpremembe državnega reda.« Takšno osebo se sme odpustiti iz službe, in sicer na podlagi zakona, le, ako mu pristojno redno ali disciplinsko sodišče dokaže imputirano dejstvo (čl. 131. zakona o državnih uslužbencih), postopajoč po predpisanim kontradiktornem postopanju z uporabo zakonitih pravnih lekov. Pa to je povsem naravno, ker v naši državi ne more biti nihče obsojen, dokler ni zaslišan na pristojnem mestu ali dokler ga po zakonitem načinu ne pozovejo, da se brani (čl. 7. ustave), a upokožitev proti volji uslužbenca je težka disciplinska kazen (čl. 165. zakona), katero sme izreči le disciplinsko sodišče na temelju disciplinskega postopanja (čl. 166. zakona). Z napetostjo pričakuje javnost, kakšno stališče bo zavzel državni svet; ali bo uničil dotično odredbo vlade ali bo dovolil gaženje zakona, ki ima nalogo obrambe. Seveda vlada največje zanimanje za rešitev tega vprašanja pri državnih uslužbencih samih, ker gre za njihovo osebno svobodo in neodvisnost od režimov, ki se menjajo in se bodo vedno menjavali. — (Po zagrebškem »Našem Glasu«).

### Važnejše odločbe, ki smo jih prejeli od našega članstva.

—**ŠŠ Vstetje vojnih let v napredovanju in penzijo.** Neki tovariš, ki je napravil tozadevno vlogo, nam je dopisal sledečo rešitev, ki jo je prejel od ministrstva: Na Vašo prošnjo z dne 27. junija 1924. da bi se Vam vstela vojna leta po čl. 282. fin. zak. za leto 1923./24. dvojno v službeni leta, Vas obveščamo, da je odločilo ministrstvo prosvete z odlokom O. N. br. 43.569 od 7. oktobra 1924 z ozirom na uverjenje vojnega ministrstva, da se vojna leta računajo samo za penzijo in ne za povišice kot efektivna leta službovanja.

—**Š Pozivamo tovariše in tovarišice,** ki so prejeli podobne važne principialne odločbe, da nam jih določijo v prepisu. Organizacija Vam bo lahko pomagala le, ako ji bodete Vi pomagali pri delu. Gotovo so že tudi drugi tovariši prejeli kake odločbe od ministrstva ali Državnega sveta na svoje rekurze ali vloge.

### Imenovanja in napredovanja.

—i Napredovanje v mariborski oblasti. V 1. grupo II. kategorije: **Hinterlechner** Karolina, učiteljica v Poljčanah; **Burnik** Alojzija, učiteljica v Mariboru; **Poberaj** Josip, učitelj v Šmartnem ob Dreti; **Svetlin** Irma, učiteljica na Bregu pri Ptuj; **Valenčič** Josip, učitelj v Celju; **Kovačec** Anton, učitelj v Gornji Radgoni. — V 2. grupo II. kategorije: **Rustja** Drago, učitelj v Pod Velki; **Gselman** Božidar, učitelj v Tepanju; **Kovačič-Jurko** Olga, učiteljica v Kostivnici; **Jakopac-Ličen**, **Elizabeta**, učiteljica pri Sv. Rupertu; **Čuček** Fran, učitelj v Sv. Martinu pri Vurbergu; **Ločičnik** Amalija, učiteljica v Slov. Bistrici; **Levstik** Franja, strokovna učiteljica v Celju, s pripadajočimi 10% po čl. 7.; **Vrečko** Martin, učitelj v Šoštanj; **Velnar** Josip, šolski upravitelj pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; **Straus** Marija, strokovna učiteljica v Murski Soboti, s pripadajočimi 10% po čl. 7.; **Kontler** Julij, šolski upravitelj v Vidoncih; **Filer** Uršula, učiteljica v Dravogradu; **Vreček** Alojzija, učiteljica v Mežici; **Koprivec** Aleksander, šolski upravitelj v Ščavnici; **Pečnik** Ida, učiteljica v Prevaljah; **Feigel** Avgusta, učiteljica v Mariboru. — **Napredovanje v ljubljanski oblasti.** V 1. grupo II. kategorije: **Eppich** Babinca, učiteljica na Jesenicah; **Staré** Marija, učiteljica v Želmljah; **De Toni** Ana, učiteljica v Dobu; **Janša** Angela, učiteljica v Jaršah; **Verbič** Josip, učitelj v Stični; **Levstik-Peršl** Vlastimila, učiteljica v Krškem; **Golob** Adela, učiteljica na Dobrovi; **Zavrtanik** Ljudmila, učiteljica v Trbovljah; **Svitaršič** Zdravko, šolski upravitelj na Jezerskem. — V 2. grupo II. kategorije: **Pirjevec** Ivana, učiteljica pri Sv. Jurju; **Waschte-Burger** Klotilda, strokovna učiteljica v Ljubljani, s pripadajočimi 10% po čl. 7.; **Gabrovšek** Frančiška, učiteljica v Hotedršici; **Kromar**

Karolina, učiteljica v St. Rupertu; **Schubert** Stefanija, učiteljica v Lhanu; **Zakrajšek** Josip, učitelj v Blatni Brezovici; **Tramte** Marija, učiteljica na Vačah; **Kleč** Karla, učiteljica v Mostah; **Berlan** Julija, učiteljica v Doljem Logatcu; **Mihov** Ivo, učitelj v Podpeči; **Kokot** Ljudevit, učitelj v Dobovi; **Vyzourek** Hermina, učiteljica v Črnomlju.

—i **Upokožitve.** Z ukazom prosvetnega ministrstva so na podlagi členov 141. in 239. uradniškega zakona upokoženi: **Domicijan Serajnik**, učitelj v Ormožu; **Marija Loparnik-Delakorda**, učiteljica v Polzeli; **Fran Kranjc**, učitelj v Celju; **Edvard Čeh**, učitelj v Ptuj; in **Balbina Wittenbach-Cvačer**, učiteljica v Vojniku.

### Naša gospodarska organizacija.

#### REZERVNI SKLAD prostovoljni organizacijski davek.

##### I. izkaz.

|                                                 |             |
|-------------------------------------------------|-------------|
| Blagajniško stanje ob sklepu upravnega l. 1924. | 4761.50 Din |
| Laško učiteljsko društvo                        | 500.— »     |
| Bezjak Ivan, Litija                             | 10.— »      |
| Jakopac Fr., St. Rupert                         | 10.— »      |
| Cirman Ana                                      | 5.— »       |
| Dolenc Matilda                                  | 5.— »       |
| Doljak Valentin                                 | 5.— »       |
| Goli Ana                                        | 5.— »       |
| Hladnik Leopold                                 | 5.— »       |
| Hribnik Fani                                    | 5.— »       |
| Kalmus Frida                                    | 5.— »       |
| Kobal Jožica                                    | 5.— »       |
| Kordan-Kramar Iva                               | 5.— »       |
| Korenc Henrik                                   | 5.— »       |
| Kozamernik Justina                              | 5.— »       |
| Kunc Iva                                        | 5.— »       |
| Lahainer Marija                                 | 5.— »       |
| Lenarčič Anton                                  | 5.— »       |
| Likar Erna                                      | 5.— »       |
| Meliva Ana                                      | 5.— »       |
| Menard Ana                                      | 5.— »       |
| Močnik Minka                                    | 5.— »       |
| Modic Alojzija                                  | 5.— »       |
| Požar Vladimir                                  | 5.— »       |
| Punčuh Amalija                                  | 5.— »       |
| Punčuh Katarina                                 | 5.— »       |
| Punčuh Leopold                                  | 5.— »       |
| Gabrovšek-Rajer Jelica                          | 5.— »       |
| Repič Peter                                     | 5.— »       |
| Stegovec Ivan                                   | 5.— »       |
| Treo Gabrijela                                  | 5.— »       |
| Weber Gabrijela                                 | 5.— »       |
| Kunc Marija                                     | 5.— »       |
| Ribarič Ana                                     | 5.— »       |
| Stravs Karel                                    | 5.— »       |
| Vrezec Avrelja                                  | 5.— »       |
| Prosenec Iva                                    | 5.— »       |
| Bizjan I.                                       | 2.50 »      |

skupaj . 5449.— Din.

—g **Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani** je daroval Julij Mayer, nadučitelj v Dobu, obveznico 7% državnega posojila s 7 kuponov v skupni vrednosti 124.50 Din. Hvala! — Imejte tudi takih obveznic posnemajte g. Mayerja!

### Književnost in umetnost.

**Priporočamo vse spodaj navedene knjige v nabavo učiteljskim in šolam, posebno pa šolskim, vsem javnim ljudskim in društvenim ter učiteljskim-strokovnim knjižnicam. Vse tu navedene knjige se naročajo tudi lahko potom Učiteljske knjižarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica, št. 6.**

#### Ocene.

—k »Preporod« in »Zdravje«. Izšla je 1. številka »Preroda«, glasila za gojitev treznosti in pravno povzdigo naroda, s poučno prilogo »Zdravje«, ki jo ureja dr. Ivo Pirc, predstojnik higijskega zavoda v Ljubljani in kateri je inspektor ministrstva za narodno zdravje dr. Katičič, posvetil primeren propagandni uvod. Informativne članke priobčjuje v tej številki dr. Fran Göstl, dr. Amalija Šimec, dr. Fran Drganc in dr. Ivo Pirc.

—k **Soko.** Knjiga za decu sa slikama. Napisal i priredio Mih. Mihalović, učitelj u penziji. Niš. Cena 5 Din.

Sadržaj: Dobro knjizi. — Soko. — Seme. — Treba raditi. Sta deda pripoveda. — Četiri godišnja vremena. — Prividjenje. — Vučica i ovde. — Mali inspektor. — Iz rospsta u slobodu. — Zasluzena nagrada. — Male drugarice. — Močan hlebac. — Što poseješ to i žanješ. — Diši samo čist vazduh. — Jutro. — Jedan jezik — jedan narod. — Knjižica je ilustrirana in zelo primerna za mladino. Vendar avtorja opozarjamo na našega »Sokolica«, ki mu je najbrže neznan in iz katerega bi lahko zajel še marsikaj primerne za srbsko dečo.

—k »Zapiski« **Delavsko-kmečke Matice.** Izšla je prva številka nove revije »Zapiski« Delavsko-kmečke Matice. Prva številka obsega 48 strani raznovrstne vsebine, in sicer C. Š.: Uvodna beseda. Roza Luksenburg: Vloga militarizma v akumulaciji kapitala. D. Gustinčič: Po-

sestne razmere v Sloveniji. Avgust Cersarec: Stjepan Radić v Avstriji. Po Vargi: Davesov načrt. —t—: V razčiščenje razredne zavesti. I. Regent: Nekaj o delavskem gibanju v Italiji. Gustinčič: K taktiki v narodnostnem vprašanju na Primorskem. Politični pregled. Tehnika in narodno gospodarstvo. Socialni pregled. Delavska zaščita in pravo. Gospodarski pregled. Kulturni pregled. Urejanje revije Regent, inž. Stebi, C. Štukelj in inž. Gustinčič. Izhaja mesečno. V razprodaji stane izvod 10 Din in se dobiva v vseh knjižarnah. Člani Delavsko-kmečke Matice plačajo 50% manj. Naročnina je letno 60 Din, polletno 30 Din. Uredništvo je v Ljubljani, Za Bežigradom, I. mestna stanovanjska hiša. Revija je tiskana na lep, trpežen papir in ima krasen dvobarven in modern ovitek, kakršen se dosedaj pri nas še ni videl.

### Iz naše stanovske organizacije.

#### Poročila:

+ **ŠOŠTANJSKO UCITELJSKO DRUŠTVO** je imelo svoje zborovanje dne 10. decembra t. l. v Velenju.

Po prečitaniu zapisnika zadnjega zborovanja je predsednik tov. Stopar orisal posledice izrabiljenja § 71. zakona o državnih nameščencih, napram učiteljsstvu ter odločno protestiral proti morebitni ponovitvi teh persekucij. Nato je opozarjal na položaj »Zvončka«, z ozirom na dopis od »Samopomoči« pa je povdarjal pomen učit. zavarovanja, nakar je vse učiteljsstvo v to privolilo in pristopilo kot član. Obširno je tudi poročal o državnih učiteljski skupščini, o pokrajinski pa je z zanimanjem pripovedoval tov. T. Vrečko.

Prošnji podpornega društva za učit. naraščaj v Ljubljani se je ugodilo s tem, da Šoštanjsko učiteljsko društvo korporativno pristopi kot podpornik. Na akcijo »Slovenske zveze« proti premeščenju učiteljsva, ki se je začelo sedaj, odgovarja tov. tajnik s tem, da se tozadeven dopis pošlje v končno rešitev pov. UJU v Ljubljano.

Splošna zahteva učiteljsva je bila, da se povišice pravočasno izplačujejo.

**Resolucije:** 1. Šoštanjsko učiteljsko društvo odločno zahteva, da ostane stalnost učiteljsva nedotaknjena.

2. Poverjeništvu prosimo, da posreduje k hitrejšemu izplačevanju zapadlih povišic.

**Predavanje.** V učiteljskem tečaju za ročna dela, ki ga je priredil »Podmladek rdečega križa« v Aleksincu (tov. Gorup).

+ **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je zborovalo dne 22. novembra 1924 v Konjicah ob povoljni udeležbi, kajti od 56 članov je bilo navzočih 43, odsotni so se opravičili.

Tov. predsednik pozdravlja uvodoma vse navzoče, posebej še novo članico A. Rottovo, želeč ji, da se prav kmalu udomači v našem okraju, častita nadalje tov. Korbarju k častniškemu, dve-ma tovarišicama pa k usposobljenostnemu izpitu in poroča končno o vladni izpremembi, ki se je izvršila pred malo dnevi. Izraža nado, da bo nova nacionalna vlada popravila po možnosti vsa nasilja in krivice tromesečne vlade zakona, reda in pravice in dala zadoščenje vsem preganjanim, kar se je deloma že zgodilo z zadnjimi imenovanji. Zopet so na svojih mestih odstavljani zaslužni nadzorniki, srezki in oblastni, med temi tudi tov. Schell; veselimo se njegovega imenovanja oblastnim šolskim nadzornikom, četudi odkrito obžalujemo njegov odhod iz okraja, kjer je deloval mnoga leta najvestneje kot šolski voditelj, od prevrata sem tudi kot krajni šolski nadzornik.

**Zapisnik, dopisi.** Zapisnik zadnjega zborovanja se odobri, dopisi se vzamejo na znanje. Od slednjih je najvažnejša okrožnica UJU zadevajoč učiteljske pare.

**Predavanja:** Tovarišica K. Bercéto-va je predavala o »Vzgojnem delu v osnovni šoli«, tov. A. Strigl pa se je izkazal kot jako vri potopisec s svojim »Tja (v Dubrovnik namreč) in nazaj«. Za zanimivi predavanji sta žela oba obilo hvale.

**Učit. Samopomoč:** Na zborovanju se je priglasilo 22 novih članov k Samopomoči, kar je pač zasluga tov. poverjenika B. Gselmana. Z dosedanjimi člani je skoraj tri petine učiteljsva konjiškega okraja včlanjenega pri tej človekoljubni organizaciji, h kateri bi naj našli pot še ostali dve petini; svojega pristopa ne bodo obžalovali nikoli.